

EKOŠOLSKI LIST

EŠL- št. 11/ 21. junij 2018

Konec šolskega leta – pogled nazaj

Bližamo se koncu šolskega oziroma študijskega leta. Ocene bodo zaključene, rezultati zapisani v spričevalih. Vrvež v vrtcih in šolah se bo umiril. Čeprav z veseljem pričakujemo zadnje dni pred počitnicami, je to obenem tudi čas za analizo opravljenega dela in aktivnosti. Teh je vsako leto več; čas nas priganja, pripravljati moramo čedalje več poročil, ocen, refleksij in analiz. Ali smo uspešni in dovolj dobri, kaj bi morali izboljšati, česa nam ni uspelo uresničiti?

V programu Ekošola so se zvrstile številne aktivnosti, junija predvsem zaključni dogodki naših projektov. Uresnčili smo jih z vašim sodelovanjem, za kar se vam ponovno iskreno zahvaljujemo. Prizadevali smo si, da smo vas čim bolj spodbujali in podpirali: z različnimi gradivi, dogodki, prenosom znanja, mreženjem in širjenjem dobrih praks.

Upamo, da ste z našim obveščanjem in našim sodelovanjem tudi vi zadovoljni. Kako uspešni smo bili, ocenite vi. Največ pa nam bo seveda pomenilo, če bomo v prihodnjem šolskem letu še naprej sodelovali in nadgrajevali načrtano delo.

Po naših ocenah smo dosegli zastavljene cilje. Seveda pa smo lahko vedno tudi boljši. Zato se bomo potrudili, da bomo rastle – skupaj z vami, otroki in mladostniki, njihovimi starši in drugimi, ki so posredno ali neposredno vključeni v naše aktivnosti. S tem bomo največ naredili za naše okolje in našo skupnost.

Želimo vam uspešen zaključek šolskega leta in zanimive poletne dni.

Vsebina:

XII. Srečanje koordinatorjev ekovrtcev Slovenije 2

Misija Zeleni koraki 3

Jaz, ti, mi za Slovenijo 4

Hrana ni za tjavendan 5

Mladi v svetu energije 6

Novice in napovedi 7

Podpisi ekolistin 8

Projekti za šolsko leto 2018/2019 9

XII. srečanje koordinatorjev ekovrtcev Slovenije

Zadnjega, 31. maja 2018 je v Grosupljem potekalo XII. srečanje koordinatorjev ekovrtcev, na katerem se je zbralo kar 130 udeležencev iz vse Slovenije. Namenjeno je bilo pridobivanju izkustev in znanj o ekologiji odnosov in znanj o naravi. Ekologija odnosov v vzgojno-izobraževalnem procesu temelji na strokovnih sodelavcih, ki morajo razvijati pozitiven odnos do sebe in do soljudi in je pogoj za zmožnost pozitivnega odnosa do okolja.

Udeleženci so obravnavali Ekoakcijski načrt - program dela za vrtnice v šolskem letu 2018/2019. Vsebine so usmerjene v igro, skozi katero otroci razvijajo gibalno, čustveno in socialno področje s temeljnimi ekološkimi vsebinami. Program dela obsega poleg vsebine zgodnjega naravoslovja tudi obvezne tematske sklope (Voda-Energija, Odpadki-krožno gospodarstvo in Podnebne spremembe). Vrtnice bodo s programom za šolsko leto 2018/2019 opredelili aktivnosti na področjih: oblike varčevanja z vodo in zdravega življenjskega sloga, pravilno ravnanje z odpadki oziroma preprečevanje nastajanja odpadkov in zgodnje ozaveščanje otrok o podnebnih spremembah.

Na srečanju je strokovnjakinja z ARSO, mag. Tanja Cegnar, predstavila, kaj vse vpliva na podnebni sistem, ki je soodvisen od naravnih pojavov in človeških dejavnikov. Podnebje se bo v prihodnosti še spreminjalo in od nas je odvisno, ali se bomo znali prilagoditi novim vremenskih spremembam.

EKO SKLAD

SLOVENSKI OKOLJSKI
JAVNI SKLAD

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

Projekt sofinancirata Eko sklad in MOP

V Misiji: Zeleni koraki je letos sodelovalo 2050 otrok in mladih

6. junija smo v SiTi Teatru BTC organizirali zaključno prireditev projekta *Misija: Zeleni koraki*, na kateri smo podelili nagrade avtorjem najboljših izdelkov. V projektu je sodelovalo 2050 otrok in mladostnikov iz 120 ustanov iz vse Slovenije.

misija: zeleno

Zmagovalci likovnega natečaja Misija: Zeleni koraki

VRTCI	1.	Vrtec Agata Poljane
	2.	Javni zavod vrtec Zreče
	3.	OŠ Središče ob Dravi - Vrtec Navihanček
PRVA TRIADA OŠ	1.	OŠ Dob, POŠ Krtina
	2.	OŠ Oskarja Kovačiča
	3.	OŠ Toma Brejca Kamnik
DRUGA TRIADA OŠ	1.	OŠ Sava Kladnika Sevnica, POŠ Loka
	2.	OŠ Leskovec pri Krškem
	3.	OŠ Trebnje, PŠ Dolenja Nemška vas
TRETJA TRIADA OŠ	1.	OŠ Louisa Adamiča Grosuplje
	2.	OŠ Toneta Čufarja Maribor
	3.	OŠ Gornji Petrovci
SŠ	1.	Srednja zdravstvena in kozmetična šola Maribor
	2.	Gimnazija Litija
	3.	ŠC Celje - Srednja šola za gradbeništvo in varovanje okolja
POSEBNA KATEGORIJA	1.	CUDV Radovljica
	2.	OŠ Glazija
	3.	CUDV Dobrna

Kreativni izdelki mladih ustvarjalcev so do začetka julija na ogled vsem obiskovalcem BTC Cityja Ljubljana v Dvorani A.

Jaz, ti, mi za Slovenijo – Stara plastenka za novo življenje: 10 ton zbranih plastenk za novorojenčke v murskosoboški bolnišnici

V programu Ekošola smo letos tretjič sodelovali pri ozaveščevalno-humanitarnem projektu Jaz, ti mi, za Slovenijo – stara plastenka za novo življenje. Tudi letos smo se razveselili izjemnega rezultata: 170 slovenskih vrtcev in šol je skupaj zbralo 10 ton odpadnih plastenk PET. Tako je ginekološko-porodniški oddelek Splošne bolnišnice Murska Sobota prejel ček za 3686 evrov, kolikor znašata skupni znesek od prodaje zbranih odpadnih plastenk PET in izkupiška dobrodelne dražbe majice zlatih košarkarjev.

Znesek je namenjen nakupu ultrazvočne naprave srca za novorojenčke. Na zaključnem dogodku smo podelili nagrade tudi najuspešnejšim zbiralcem odpadnih plastenk PET in ustvarjalcem v ustvarjalno-raziskovalnem natečaju projekta. Izdelki so bili objavljeni na FB-profilu akcije Jaz, ti, mi za Slovenijo.

Zmagovalci v zbiranju odpadnih plastenk PET

Največ plastenk na učenca so zbrali v **OŠ Dolenjske Toplice**, kar **10 kilogramov na učenca**, ko so sodelovali v ustvarjalno-raziskovalnem natečaju projekta. Izdelki so bili objavljeni na FB-profilu akcije Jaz, ti, mi za Slovenijo.

Prva triada	OŠ Dornberk , OŠ Ljudski vrt Ptuj, Podružnica Grajena
Druga triada	OŠ Louisa Adamiča Grosuplje, OŠ Dornberk, CUEV Strunjan
Tretja triada	CUDV Dobrna

Hrana ni za tjavendan - vse globlja ozaveščenost in spoštljiv odnos do hrane

V programu Ekošola smo projekt Hrana ni za tjavendan v sodelovanju s partnerskim podjetjem Lidl Slovenija letos izvedli četrtič. Veliko vrtecev, osnovnih in srednjih šol ter šol s posebnim programom pri projektu sodeluje že več let zapored, zato opažamo pomemben napredek pri bolj odgovornem ravnanju s hrano in zmanjševanju količin zavržene hrane. Letos se je z zmanjševanjem količin zavržene hrane ukvarjalo več kot 5200 učencev in 150 mentorjev.

Na zaključnem dogodku smo razglasili ustanove z najboljšimi rezultati.

VRTCI IN PRVA TRIADA	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vrtec Ciciban – Enota Žabice 2. OŠ Polzela – Enota Vrtec 3. OŠ Ljudski vrt Ptuj, Podružnica Grajena
DRUGA IN TRETJA TRIADA OŠ	<ol style="list-style-type: none"> 1. I. OŠ Žalec 2. OŠ Cankova 3. OŠ Gorišnica
SREDNJA ŠOLA	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dijaški dom Ivana Cankarja 2. Srednja zdravstvena šola Slovenj Gradec 3. Gimnazija in SŠ Rudolfa Maistra Kamnik
USTANOVE s prilagojenim programom	<ol style="list-style-type: none"> 1. OŠ Brinje Grosuplje 2. OŠ Roje 3. OŠ IV. Murska Sobota

80 receptov v tretji številki knjižice Reciklirana kuharija

Iz ostankov hrane od kosila ali večerje lahko pripravimo novo zanimivo in okusno jed. Prav to so tudi letos dokazali otroci, ki so v okviru projekta Hrana ni za tjavendan sodelovali na natečaju Reciklirana kuharija.

Sodelovalo je 34 slovenskih vrtecev in šol, prispevali pa so več kot 80 edinstvenih receptov, narejenih s hrano, ki je ostala pri malici ali kosilu. Najboljši recepte so zbrani v knjižici, svoje ideje za ponovno uporabo ostankov jedi pa so prispevali tudi izbrani slovenski blogerji. Knjižica je v spletni obliki na voljo na spletni strani [Ustvarimo boljši svet](#).

V povprečju 30 odstotkov manj zavržene hrane

Sodelujoče šole in vrteci so v okviru projekta merili količine zavržene hrane, sestavljali nove recepte, organizirali dneve brez zavržene hrane, naravoslovne dneve, se ukvarjali z vrtiljki, pripravili kreativne plakate in sodelovali v literarno-likovnem natečaju z gospo Kuhlo. Na eni od šol so pripravili tudi posebno *Zavezo k zmanjšanju količin zavržene hrane*. Pisno zaobljubo so lahko podpisali tisti učenci, ki se bodo v prihodnje potrudili za čim manjšo količino zavržene hrane. Srednješolci so svoja prizadevanja na tem področju strnili v kratke filmčke, ki so jih predstavili na šolah. Šole, ki pri projektu sodelujejo že več let, se zavedajo, da je treba v spreminjanje odnosa do hrane vključiti tudi starše.

V Informacijskem središču GEN v Krškem smo 12. junija zaključili projekt Mladi v svetu energije. Najuspešnejši učenci in dijaki ter njihovi mentorji iz vse Slovenije so prejeli priznanja in nagrade za najboljših devet projektov. Strokovno komisijo so s kakovostnimi projekti najbolj navdušili otroci iz Zreč, učenci iz Ljubljane in Celja ter dijaki iz Kamnika.

Natečaj Mladi v svetu energije smo organizirali desetič, prejeli smo **350 različnih izdelkov**: makete, plakate, risbe, kolaže, družabne igre, slikanice, videoizdelke in raziskovalne naloge. Mladi so predstavili svoje poglede in razumevanje elektrike, energije in energetskih virov. V natečaju je sodelovalo več kot **600 slovenskih otrok in mladostnikov iz vse Slovenije**. Mladi so predstavili svoje poglede in razumevanje elektrike, energije in energetskih virov. Električna energija, kot so pokazali, jih povezuje, poganja in vodi v svetlo prihodnost.

MALČKI, prva starostna skupina (vrtci, 1.-3. razred OŠ)

1. Javni zavod vrtec Zreče, vrtec
Risbe: Cicibani in elektrika; mentorica: Barbara Štante
2. Osnovna šola Dob, 2. razred
Kako je električna energija spremenila naše življenje?, mentorica: Maja Lamberšek
3. OŠ Ljudski vrt Ptuj, POŠ Grajena, 3. razred OPB
Risbe: Življenje brez/z energijo nekoč in danes, mentorica: Nada Sevšek

GLAVCE, druga starostna skupina (4.-9. razred OŠ)

1. Osnovna šola Koseze, 4., 7., 8. razred
Izdelek: Delujoča maketa črpalne hidroelektrarne, mentorici: Petra Madronič in Aleša Velikonja
2. OŠ Štore, 9. razred
Izdelek: Maketa elektrarn; mentorica: Marjeta Krajnc
3. Osnovna šola Leskovec pri Krškem, 7. in 8. razred
Izdelek: Maketa Nuklearne elektrarne; mentor: Gregor Germ

RAZISKOVALCI, tretja starostna skupina (8., 9. razred OŠ ter SŠ)

1. GSŠRM Kamnik, 3. letnik
Videoizdelki: Proizvodnja elektrike – zanesljivost in vpliv na okolje; mentorja: Janez Klemenčič in Vinko Kušar
2. GSŠ Kočevje, 2. letnik
Videoizdelki: Delovanje elektrarn in izpusti toplogrednih plinov; mentorica: Milena Čahuk
3. OŠ Koseze, 9. razred
Video reportaža: Obisk in intervju v termoelektrarni in toplarni; mentorici: Petra Madronič in Aleša Velikonja

Recikliranje odpadne KEMS (Tetra Pak) v živo v Naklem, Radovljici in Ajdovščini

Kako je sestavljena embalaža za mleko in sokove (KEMS oziroma Tetra Pak)? Kako jo recikliramo? Katere nove, uporabne izdelke lahko naredimo iz po predelavi? Odgovore na ta vprašanja smo dobili na delavnicah, na katerih smo s t. i. minipulperjem prikazali recikliranje odpadne kartonske embalaže za mleko in sokove (KEMS), otroci v Radovljici, učenci v Ajdovščini in dijaki v Naklem pa so sami izdelali svoj reciklirani kos kartona.

Delavnice smo izvedli kot nagrado in spodbudo za nadaljnje delo najboljšim ustanovam v natečaju Ekopak. Veseli nas, da poznavanje te vrste embalaže in pomen njenega ločenega zbiranja in odlaganja v rumene zabojnike pozna vse več otrok in mladih. Zmagovalce celotnega natečaja smo razglasili in jim podelili nagrade na sejmu Altermed, predstavili pa smo jih v [marčevski številki Ekošolskega lista](#).

Okoljski teden na Pedagoški fakulteti v Ljubljani

Študenti 2. letnika gospodinjstva so 24. Maja v okviru Okoljskega tedna na Pedagoški fakulteti predstavili projekte, ki jih pripravljajo pri predmetu Potrošniška vzgoja. V šestih projektih so prikazali svoja razmišljanja o trajnostni potrošnji. [Več](#)

»Šolska shema« Evropske unije

Projekt Šolski vrt v okviru Sheme šolskega sadja in zelenjave, ki ga podpira Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, je v letošnjem šolskem letu potekal za domove Centra šolskih in obšolskih dejavnosti. V letošnjem šolskem letu je bil za izvajalca projekta izbran program Ekošola.

Cilj projekta sta vzpostavitev in vzdrževanje šolskega vrta kot učnega orodja v domovih, ki so vključeni v Shemo šolskega sadja in zelenjave. Za štiri sodelujoče domove smo organizirali izobraževanje v domu Štrk na Ptuju, kjer je udeležencem teoretični del predstavil Dane Katalinič, postavitev dvignjene grede je prikazala Majda Veis iz Semenarne Ljubljana.

Sodelujoči domovi so prejeli orodje, dvignjene grede in material za pripravo grede (zemljo, humus, sadilno orodje, organsko gnojilo, orodje, zalivalke) ter semena in sadike za vrt.

ŠOLSKE VRT

Gradivo za mentorje Šolskega vrta 2017/2018

Vseslovenska akcija Očistimo Slovenijo 2018 s sloganom ŠE ZADNJIČ

V soboto, 15. septembra 2018, bo Društvo ekologične brez meja ponovno organiziralo akcijo Očistimo Slovenijo, ki se bo od dosedanjih razlikovala predvsem v tem, da ne bo osredinjena izključno na čiščenje divjih odlagališč. Akcija ni nujno povezana s čiščenjem, ampak se lahko odrazi tudi v skupnem sodelovanju večjega števila različnih deležnikov, ki želijo izboljšati kakovost svojega okolja.

Pozivajo vse, da se na ta dan ali v dneh pred tem vključite v dejavnosti v svoji bližnji okolici in aktivno sodelujete. Za lažjo in učinkovitejšo izvedbo se je smiselno prej povezati z občinskimi koordinatorji akcije in narediti načrt, kaj konkretno boste ta dan delali. Očistimo Slovenijo 2018 je del največje ekološke akcije na svetu World Cleanup Day, v kateri bodo na isti dan svet čistili v kar 150 državah. Več informacij o dogodkih, programih in načinih sodelovanja je na voljo na spletni strani [Očistimo Slovenijo](#). Glede na velike količine odpadkov pa bomo vsi v prihodnje morali več aktivnosti nameniti preprečevanju nastajanja odpadkov.

Slavnostni podpisi ekolistine za prvo zeleno zastavo

Ekolistina je zadnji, sedmi korak v programu Ekošola, ki vodi k pridobitvi zelene zastave. Prvo ekolistino so letos prvič zasnovali v OŠ Sveti Tomaž in Vrtnu pri OŠ Sveti Tomaž, Vrtnu Navihanček pri OŠ Središče ob Dravi, Vrtnu Slovenske Konjice. Slavnostnega podpisa so se poleg predstavnikov družbenega življenja in nevladnih organizacij udeležili starši, učenci in otroci. Ob tej priložnosti so pripravili bogat slavnostni program, s katerim so prikazali dosežene rezultate. Iskrene čestitke!

Seznam projektov za šolsko leto 2018/2019

Izmed navedenih projektov izberite vsaj tri, povežite jih z učnim načrtom.

1. **PODNEBNE SPREMEMBE** (vključitev novega tematskega sklopa podnebne spremembe v program Ekošola za ozaveščanje, informiranje in izobraževanje o podnebnih spremembah)

2. **EKOKVIZ ZA OŠ** (Podnebne spremembe, Krožno gospodarstvo ...)

3. **EKOKVIZ ZA SŠ** (Podnebne spremembe, Krožno gospodarstvo ...)

4. **EKO-PAKET** (zbiranje in ustvarjanje iz odpadne KEMS, krožno gospodarstvo)

5. **MISIJA: ZELENİ KORAKI** (nagradni likovni, foto in video natečaj o poti do šole, trgovine, službe, zelenih parkirišč in potovalnih navadah)

6. **HRANA NI ZA TJAVENDAN** (zmanjšajmo količino zavržene hrane)

7. **ALTERMED** (Celjski sejem, 15.-17.3.2019 – prehrana, gibanje in zdravje)

8. **ODGOVORNO S HRANO** (nadaljujemo mednarodni projekt, ki je namenjen kritičnem razmišljanju o potrošniških navadah in globalnih vplivih)

9. **BIOTSKA RAZNOVRSTNOST** (opazovanje in raziskovanje narave, talni živ-žav, oblikovanje zbirk najdenih vrst, označevanje nahajališč in invazivne rastline)

10. **MLADI V SVETU ENERGIJE** (pomen energije in ukrepi za učinkovito rabo energije)

11. **LIKOVNI NATEČAJ** (likovno ustvarjanje na razpisane teme: voda, trajnostna mobilnost, krožno gospodarstvo-recikliranje)

12. **ŠOLSKA VRTILNICA** (vzpostavitev vrta, sadni vrt, vrtnarjenje...)

13. **EKOBRANJE ZA EKOŽIVLJENJE** (branje literature z ekološko tematiko z likovnim natečajem)

14. **MLADI POROČEVALCI** (novinarski pisni, fotografski in video prispevki o okoljskih izzivih in iskanju rešitev)

15. **ZNANJE O GOZDOVIH** (gozd in podnebne spremembe)

Ozaveščevalno-humanitarni akciji:

- STAR PAPIR ZBIRAM, PRIJATELJA PODPIRAM

- JAZ, TI, MI ZA SLOVENIJO

KOLENDAR DOGODKOV:

24. september Srečanje koordinatorev programa Ekošola v Laškem

Oktober - november Regijska srečanja OŠ

POLITIKA ZASEBNOSTI INFORMACIJ:

Sporočilo ste prejeli z namenom obveščanja dogajanju v programu Ekošola, ker ste na seznamu aktivnih članov v naši bazi podatkov. Zbrane osebne podatke vodimo in varujemo skladno skladu z določili veljavne zakonodaje s področja varstva osebnih podatkov.

V primeru spremembe kontaktnih podatkov ali v primeru, da želite prenehati prejemati sporočila programa Ekošola, ki ga izvaja Društvo DOVES-FEE Slovenia, nam to lahko kadarkoli sporočite na naslov info@ekosola.si